

Dkt. Leslie Allen, Ezekiel , Hotuba ya 1, Ezekieli miongoni mwa Manabii

© 2024 Leslie Allen na Ted Hildebrandt

Habari, jina langu ni Leslie Allen na nina cheo cha Profesa Mkuu wa Agano la Kale katika Seminari ya Theolojia ya Fuller. Ninaharakisha kuongeza kwamba mwandamizi hutumika kama katika wazee na haionyeshi cheo cha juu. Nimekuwa na taaluma ya uandishi na ufundishaji maisha yangu yote, na moja ya maoni ambayo nimeandika ni Kitabu cha Ezekieli, juzuu mbili katika mfululizo wa neno ufafanuzi wa kibiblia. Ikiwa, wakati wowote, unahitaji kujua zaidi ya nilivyo na muda wa kusema, basi nakukaribisha utafute maoni hayo kwenye maktaba au hata uyanunue na uniruhusu nipate mirahaba.

Karibu kwenye mfululizo huu kuhusu Kitabu cha Ezekieli. Ni kitabu kirefu na kirefu kinachoishi katika ulimwengu wake. Kina maelezo na matatizo mengi ambayo yanahitaji kuzingatiwa.

Kwa hivyo wacha niseme mwanzoni kwamba hii ni kozi ya kitabu wazi. Namaanisha Biblia wazi na uelewa wangu ni kwamba ninapoendelea kusoma, utakuwa na Biblia iliyofunguliwa mbele yako katika Kitabu cha Ezekieli katika sura na mstari unaofaa. Lakini pia, namaanisha zaidi ya hayo kwa sababu ikiwezekana, Biblia yako inahitaji kuwa imefunguliwa mapema, na kadiri utakavyosoma zaidi sura ambazo tutazungumzia kwa ajili ya hotuba inayofuata, ndivyo utakavyopata zaidi kutokana na ninachosema, na hutakwama kutoka mstari hadi mstari lakini utajua maudhui ya jumla na kuona ninachotaka kusema zaidi.

Kwa hivyo, unahitaji kujua mambo muhimu ya maandishi na jinsi yanavyoendelea. Sitakuwa na muda wa kusoma maandishi kwa undani katika kila kisa na itabidi nidhani kwamba umeyasoma. Mwishoni mwa kila hotuba nitakuwa mwangalifu kukuambia sura zinazofuata zitakazotolewa katika hotuba ifuatayo.

Biblia nitakayotumia itakuwa Toleo Jipya la Kawaida Lililorekebishwa kwa sababu tu hiyo ndiyo Agano la Kale la Kiingereza ambalo nimelitumia kwa miaka mingi sasa. Lakini wakati mwingine, nitakuwa nikinukuu kutoka Toleo Jipya la Kimataifa, NIV. Lakini lazima uwe mwangalifu sana na toleo hili kwa sababu linahusisha marekebisho, na NIV maalum nitakayotumia inawakilisha marekebisho ya 2011, kwa hivyo ikiwa una maandishi ya zamani na kuyatafuta, si lazima nikosee katika maandishi ninayonukuu.

Acha niseme tangu mwanzo kwamba sitahubiri mahubiri kuhusu Ezekieli, lakini acha niongeze hilo kwa maana fulani, nitafanya hivyo, lakini nitaelezea hilo baadaye kidogo. Lakini tutalazimika kujipoteza katika ulimwengu wa kabla ya Ukristo kabla hatujaweza hatimaye kujikuta tena na kuelewa umuhimu wa Kikristo wa maandishi

hayo. Agano Jipya linadhani kwamba Mungu wa Agano la Kale ndiye Baba wa Bwana Yesu Kristo na Baba yetu, na ni lazima tufikirie hivyo pia.

Hii inazungumzia Mungu wetu inapozungumzia Mungu akizungumza. CS Lewis aliwahi kuandika kwamba Myahudi aliyeongoka amechukua mtaala mzima kwa mpangilio kama ulivyopangwa na kula chakula cha jioni kulingana na menyu. Kila mtu mwingine yuko katika kesi maalum, ni kanuni za dharura.

Na hivyo, sisi Mataifa, ikiwa tuko hivyo, tunapaswa kuwa na mengi ya kufanya ili kumfikia Myahudi, ambaye anafahamu zaidi maandishi ya Agano la Kale, na tunahitaji kufuata hatua za Mungu kupitia Agano la Kale alipojifunua polepole na tunapaswa kufuata hatua hizo kwa mwendo wake wa kisheria. Kwa hivyo ndivyo tutakavyokuwa tukifanya na kitabu cha Ezekieli, na hatuthubutu kufikiria kwamba Agano Jipya limebadilisha Agano la Kale na maandiko ya Kikristo. Huo ungekuwa uzushi mtupu.

Agano Jipya ni sehemu inayofuata katika hadithi inayoendelea mfululizo, na tunahitaji kujua kilichotokea katika sehemu za awali ili tunapoendelea na sehemu mpya, tuwe na ufahamu wa kinachoendelea na wahusika ni akina nani na kadhalika na kisha tuweze kuelewa sehemu ya Agano Jipya ipasavyo na kuithamini. Ili kumtaja CS Lewis tena, alizungumzia kizazi chake kama kilivyopuuza vizazi vya awali ambavyo havikuwa na umeme, nasi tunaweza kufanya vivyo hivyo katika kesi ya vizazi vilivyopita ambavyo havikuwa na vifaa vya elektroniki. Lakini mwanafunzi mzuri wa Biblia ni mtu ambaye lazima apendezwe na historia.

Kama Neno la Mungu, historia ya Agano la Kale ni hadithi yake katika hatua ya awali, hadithi yake ya kujihusisha na watu wake. Kwa hivyo, swali letu la kwanza tunapokaribia kitabu cha Ezekieli halipaswi kuwa kile kilicho ndani yake kwangu bali kile kilicho ndani yake kwa wasikilizaji na wasomaji wa kwanza. Ufafanuzi unapatikana katika maandishi mahubiri ambayo maandishi yalikuwa yakihubiri kwa waumini wake, na hapo ndipo tunaweza kuendelea kutoka ufafanuzi hadi ufafanuzi.

Tunapozingatia kiwango cha mwingiliano kati ya hali katika maandishi ya Agano la Kale ikilinganishwa na hali yetu wenyewe kupitia Agano Jipya. Nitaacha vidokezo kuhusu hilo tunapoendelea, lakini nakuonya lengo langu kuu litakuwa aina ya akiolojia ya kiroho inayomweka Ezekieli katika muktadha wa nyakati zake mwenyewe na katika muktadha wa kuwahudumia watu wenye mahitaji na matatizo yao wenyewe, matumaini na ndoto zao wenyewe. Kitabu cha Ezekieli ni cha kundi la vitabu vinavyohusiana kwa karibu na manabii, na tunawaita manabii hao manabii wa kawaida.

Pia walikuwa manabii wa kabla ya wakati wa kale, na tunawafikiria Samweli na Nathani katika wakati wa Daudi na kisha Eliya na Elisha baadaye katika ufalme wa kaskazini wa Israeli. Lakini kisha tunaendelea hadi kwa manabii wa kale, na kihistoria,

wao ni wa; wanaanza na Amosi, na kimsingi, wanaanza katika mpangilio wetu wa vitabu na kitabu cha Isaya. Lakini kihistoria, Amosi alizindua awamu mpya, maendeleo mapya katika mahubiri ya kinabii, na kuanzia hapo na kuendelea, manabii walikuwa manabii wa mgogoro, na walikuwa wakiwaonya watu katika ufalme wa kaskazini na kisha katika ufalme wa kusini kuhusu matatizo yajayo ; janga lilikuwa karibu, na walielezea kikamilifu kwa nini janga hilo lilikuwa linakuja.

Kwa kweli, ilikuwa kazi ya Mungu ya kutoa uhai kupitia historia ya kidunia, na kihalali, ilifikia kilele katika kutekwa na kuanguka kwa Yerusalemu mwaka wa 587 KK. Sasa lazima niwe mwangalifu kwa sababu ikiwa unajua chochote kuhusu kuchumbiana, unaweza kutaka kusema, hapana, ilikuwa mwaka wa 586 KK, na wacha niseme kwamba tarehe hii moja ni tatizo; hatuna ushahidi wa kutosha kuithibitisha kuwa 587 au 586 lakini nitashikamana na 586 ili kuwa na uthabiti. Kuharibiwa kwa Yerusalemu mwaka wa 587 kulimaanisha mwisho wa kila kitu, mwisho wa alama zote za imani.

Ilimaanisha mwisho wa ibada hekaluni, ilimaanisha mwisho wa ufalme wa Daudi, ilimaanisha uhamiaji uliolazimishwa kwa watu kuingia katika nchi ya kigeni ya Babeli, na mila hizi zote takatifu, takatifu katika historia ya zamani, zilianguka mwaka wa 587, na manabii wa kitambo wote wanataka kusema kwamba hii ilikuwa na hii iligeuka kuwa hukumu ya Mungu, utendaji wa Mungu wa maongozi na wanatarajia mgogoro kama uhakika unaokuja na wanatafakari juu ya umuhimu wake na hatimaye wanawasaidia watu kupona kutokana nao. Pona kwa sababu manabii, manabii wa kitambo, wanaendelea hadi enzi ya baada ya uhamisho, ikijumuisha vitabu vya Hagai, Zekaria, na Malaki, na hivi hatimaye huwasaidia watu kupona kutokana na uhamisho wao wanaporudi katika nchi ya ahadi. Lakini kwa kweli, vitabu vingi vya unabii pia vinazungumzia wokovu ujao, lakini wokovu baada ya hukumu na huu ni utamaduni wa unabii wa kitambo ambao kitabu cha Ezekieli kinachukua na kuendeleza kwa njia yake maalum.

Tulitaja anguko la Yerusalemu mwaka wa 587, na kwa kufanya hivyo, tumeanzisha umuhimu wa historia ya kidunia, kile kilichokuwa kikiendelea duniani mwaka baada ya mwaka, na kazi ya manabii wa kitambo inaendana na nguvu ya kifalme ya mataifa matatu makubwa, Ashuru na Babeli na Uajemi. Majeshi ya Ashuru kwanza yalitembea magharibi na hatimaye yakachukua Yuda kama mpaka wake wa kusini-magharibi, na kisha Wababeli na Waajemi walimrithi Waashuri. Ezekieli alizaliwa katika awamu ya Babeli ya historia ya ukoloni ya Yuda.

Manabii wa kitambo wote walitarajia matarajio na uzoefu wa uvamizi wa kijeshi na utiifu kwa nguvu ya kigeni kama kitu kingine ila utekelezaji wa majaliwa ya kimungu. Israeli ufalme wa kaskazini na kisha Yuda ufalme wa kusini ulistahili yote waliyopata na kwanza ufalme wa kaskazini ulianguka mwaka wa 721 na kisha hatimaye ufalme wa kusini mwaka wa 587. Na Mungu alikuwa akitumia majeshi ya ubeberu wa kigeni kuwakilisha mapenzi yake yaliyofunuliwa kwao.

Alikuwa akiwatumia kuadhibu ufalme wa kaskazini na kisha ufalme wa kusini kwa kutokuwa waaminifu na kwa kuacha mapenzi yake yaliyofunuliwa kwao. Tunaweza kufahamu jinsi ujumbe kama huo ungekuwa usiopendwa na yeyote kati ya manabii wa kale. Alikuwa nabii dhidi ya chembe ya Mungu mwenye upendo ambaye angechukua upande wa watu wake na kuwalinda kila wakati.

Kwa kweli, kulikuwa na aina nyingine ya nabii kila mara. Manabii wa aina tofauti walidumisha desturi ya kidini ya zamani ya kumwoko na kumbariki Mungu, ambaye alisema kwa uthabiti kwamba maadui wa watu walikuwa maadui wa Mungu kiotomatiki. Na manabii wa kitambo walisimama dhidi ya umati huo wakiendelea na msimamo huo usio wa uzalendo wakichochea adui.

Hadi kufikia hatua vitabu hivi vya unabii pia vilidai kwamba si tu kwamba nguvu ya adui iliwapa na Mungu bali pia ilikuwa na nguvu yenye kikomo na hatimaye ingetoa nafasi kwa mabadiliko ya wimbi. Wakati ambapo Mungu angechukua tena upande wa watu wake. Na Ezekieli anaingia katika wasifu huu wa unabii wa kitamaduni.

Ingekuwa vizuri kuuliza kwa usahihi zaidi ajenda ya kitheolojia ya unabii wa kitambo ilikuwa nini na Ezekieli anasimama wapi kuhusiana na ajenda hiyo. Kwanza, tunahitaji kujua jambo fulani kuhusu mazingira ya kihistoria ya Ezekieli. Kulikuwa na uhamisho mbili kutoka Yuda hadi Babeli na wa kwanza ulikuwa kabla ya Ezekieli kuitwa kutabiri mwaka wa 597 KK.

Huo ndio wakati Yerusalemu ilipotekwa kwa mara ya kwanza, na wakati huo, viongozi wa Yerusalemu waliobobea walipelekwa uhamishoni Babeli, nao wakawa wafungwa wa vita. Na familia ya Ezekieli ilienda nao. Ezekieli alikuwa wa familia ya kikuhani, na familia yake ilikuwa dhahiri kuwa mmoja wa watu mashuhuri ambao mwamuzi wa Babeli angekuwa bora zaidi kwao huko Yerusalemu.

Na hiyo ingekuwa hatua nzuri ya kutuliza roho ya uasi dhidi ya Babeli. Kwa sababu kulikuwa na chuki kila mara dhidi ya mamlaka ya kifalme na watu walitaka kuwa huru. Na hivyo ilikuwa mwaka 597 lakini haikufanya kazi kweli.

Lakini wakati huo huo kijana Ezekieli akiwa uhamishoni alipokea wito kutoka kwa Mungu mwaka 593. Lakini baada ya hapo ilibidi kuwe na uhamisho mwingine na Yerusalemu ilizingirwa na hatimaye ikaanguka baada ya takriban miezi 18 ya kuzingirwa. Na kulikuwa na uharibifu wa Yerusalemu na uharibifu wa mwisho na kisha uhamisho wa pili zaidi wa jumla wa watu wa Yuda.

Kuanzia 593 hadi 587 ni wazi kwamba Ezekieli alikuwa akizungumza na kundi hilo la kwanza la wafungwa wa vita. Na wote walitamani sana kurudi nyumbani na walikuwa wakiomba na waliamini kwamba wangerudi nyumbani hivi karibuni. Mungu alikuwa upande wao.

Hapana, asema Ezeieli, hilo si sahihi. Yerusalemu hatimaye itaanguka. Yerusalemu, ambapo umeishi maisha yako yote, itaanguka na kuharibiwa, na itakuwa mwisho wa taifa.

Alikuwa na ujumbe huo mbaya wa kuleta. Lakini kisha, mnamo 587, kundi la pili la wafungwa wa vita lilifika, na Ezeieli akabadilisha wimbo wake. Sasa, angeweza kujifurahisha na ujumbe kuhusu kurudi katika nchi ya ahadi.

Hatimaye kungekuwa na kurudi katika nchi na kwa hivyo kulikuwa na ujumbe mpya wa tumaini kuanzia wakati huo na kuendelea. Na baada ya 587 wahamishwa walikuwa wakiishi katika kipindi cha muda. Na walikuwa wakiangalia nyuma hukumu hiyo mbaya juu ya Yerusalemu na Yuda na kujaribu kuielewa.

Na hata sasa, wakiishi katika wakati wake kama wahamishwaji. Lakini walikuwa wakitajia enzi mpya ya neema ya Mungu. Hii inatuongoza kwenye kile tunachohitaji kusema tukiendelea na ajenda sasa.

Msimamo wa Ezeieli unakubaliana na msimamo mkubwa sana. Kwa kiasi kikubwa sana na msimamo uliochukuliwa na manabii wa kale wa awali. Na pia wale waliomfuata.

Kulikuwa na vipengele vitano katika ajenda ya kitheolojia ya unabii wa kitambo. Kuangalia kwa kwanza nyuma zamani sana kuhusu kupokea kwa Israeli neema ya agano. Na nafasi hiyo ya neema kutoka kwa Mungu ililenga kutoka Misri.

Tunaweza kugeukia andiko kama Hosea 13:4 ili kuona jinsi nabii wa awali alivyowakilisha hali hiyo. Hivi ndivyo Hosea alivyosema: Kwa jina la Mungu, mimi ni Bwana Mungu wako tangu nchi ya Misri.

Hamjui Mungu ila mimi na zaidi yangu hakuna mwokozi. Kwa hivyo huo ulikuwa ujumbe wa kwanza uliohusishwa na kutoka. Ezeieli hana mengi ya kusema kuhusu kutoka.

Anaizungumzia katika sura ya 20 na kuelezea mistari michache—sura ya 20 mistari ya 5 na 6—lakini kwa ujumla anaipuuza, si kwa sababu haikuwa kweli.

Si kwa sababu hiyo, bali kwa sababu sababu halisi ilikuwa kwamba haikuwa muhimu kwa ujumbe wake wa hukumu. Na kwa kweli, anafanikiwa kuunganisha hukumu katika marejeleo yake ya kutoka. Na kusema hata wakati huo Waisraeli walikuwa wenye dhambi.

Unapata tofauti ya neema na dhambi hata katika Kutoka. Kwa hivyo Ezeieli anaweka mtazamo wake hasi kwenye kazi ya zamani ya kuokoa ya Mungu. Manabii wachache

wa kitambo, hasa Isaya, pia wanaona neema ya Mungu katika uchaguzi wake wa Yerusalemu.

Na tunaita hii theolojia ya Sayuni. Na Isaya hasa anaichukua. Na kuna Zaburi tunazoita Nyimbo za Sayuni zinazosherehekea uwepo wa Mungu huko Yerusalemu.

Katika hekalu la Yerusalemu. Na sema ah, ndio, hii ina maana kwamba Mungu atalinda Yerusalemu. Mungu yupo milele, na atatulinda wakati huo huo.

Na hivyo, katika Zaburi 46, tunasoma kwamba Mungu ndiye kimbilio letu na nguvu yetu, msaada utakaoonekana tele wakati wa mateso. Na anazungumzia mji wa Mungu, makao matakatifu ya Aliye Juu kama vile mtunga Zaburi anavyosema kwamba Mungu yuko katikati ya mji, hautatikisika.

Mungu atasaidia. Bwana wa majeshi yuko pamoja nasi, Mungu wa Yakobo ndiye kimbilio letu. Na jambo moja ambalo Ezekieli alilazimika kufanya ni kukataa mila hiyo ya kale ya Sayuni kama isiyofaa kwa wakati huu.

Sababu ya hili ni sehemu inayofuata ya ajenda ya manabii wa kitamaduni. Wajibu wa agano la Israeli. Israeli ilikuwa na jukumu la kuishi kulingana na wajibu wa agano.

Uhusiano wa Israeli na Mungu ulikuwa suala la uwajibikaji na pia upendeleo. Kutoka kulikuwa na Sinai kama mwendelezo wake. Na zawadi ya agano, zawadi ya ujanja kwa sababu iliweka madai kwa Israeli.

Sinai ilimaanisha wito wa uaminifu wa kidini na kimaadili na kufuata mapenzi ya Mungu ya kimaadili na kidini kwa watu wake kama jamii.

Ilikuwa wito wa haki na uadilifu. Manabii wa kale wote wanasema hili halikufanikiwa. Kwa kweli, Israeli ilizidi kuwa mbaya.

Na hivyo, hii ilisababisha sehemu ya tatu, ukosefu wa uwajibikaji wa Israeli. Na hii inaonekana kubwa zaidi katika kitabu cha Ezekieli na katika huduma ya Ezekieli. Mara kwa mara, katika jumbe zilizotangulia 587, tunamkuta Ezekieli akibishana kuhusu sehemu hii.

Jambo maalum katika jinsi Ezekieli anavyoshughulikia sehemu hii ya ajenda ni kwamba alikuwa amefunzwa kama kuhani. Kwa hivyo, alikuwa na wasiwasi maalum kuhusu dhambi za kidini na ibada katika mahali pa juu na mahali patakatifu pa mahali hapo.

Na kwa makosa ya kidini hekaluni. Yote mawili yanahusisha ibada ya sanamu. Na kwa hivyo, kwake, hii ilikuwa kosa kubwa sana dhidi ya Mungu.

Lakini pia anaangalia mapungufu ya kijamii yaliyotokea Yuda. Na pia analalamika kuhusu kutokuwa mwaminifu kisiasa kwa Mungu. Kwa kujaribu kutegemea miungano ya kigeni ili kuiona Yuda kupitia matatizo yake.

Sehemu hii inaongoza kwa sehemu ya nne ya unabii wa kitambo. Mungu anawakataa watu wake. Na hapo awali Amosi alikuwa ameifupisha.

Amosi sura ya 8 na mstari wa 4. Tuko wapi? Hebu tupate marejeleo sahihi. Amosi sura ya 8 na mstari wa 2. Mwisho umewajia watu wangu, Israeli. Sitawapita tena.

Mwisho. Ujumbe huo mbaya wa mwisho. Na tutamkuta Ezekieli akirudia mstari huo katika hatua fulani.

Na hivyo, Yerusalemu lazima ianguke. Ezekieli anabishana katika jumbe zake kwa wafungwa 597 wa vita. Na anaingia kama kuhani.

Anarudi kwenye laana za agano la kale za Mambo ya Walawi 26. Na anajumuisha hati hiyo ya kikuhani, ambayo inaeleza kwamba ikiwa agano halingetimizwa.

Badala ya baraka, kungekuwa na laana. Mara kwa mara, tutaona kwamba anapenda kunukuu Mambo ya Walawi 26 kama mamlaka ya ziada ya kuunga mkono yale ambayo manabii wa kale walikuwa wamesema.

Kulikuwa na sehemu ya tano. Ahadi ya kufanywa upya kwa Ezekieli. Na kama nilivyosema hapo awali tunaona kwamba Ezekieli baada ya 587.

Anaweza kuendelea na sehemu hii ya ziada. Lakini mbali na yeye, ni manabii wa baada ya uhamisho pekee watakaozungumza kwa njia hii.

Ilikuwa ... upya ulikuwa jambo la kimiujiza. Hakuna mtu angeweza kutarajia. Hakuna mtu angeweza kusema kwamba Israeli ilistahili.

Lakini kwa kumiminika kwa neema ya kimiujiza, maisha yangeanza tena katika nchi. Baada ya 587, Ezekieli anakumbatia sehemu hii kwa shauku.

Alikuwa na miaka minne akizungumzia huduma yake ya hukumu. Lakini miaka 16 iliyofuata haikuwa na mapengo kati yao. Anaweza kuleta ujumbe mpya wa wokovu.

Anaweza kuzungumzia urejesho wa ufalme wa zamani wa Daudi. Anaweza kuzungumzia Israeli iliyofanywa upya katika Yuda. Anaweza kuzungumzia hekalu jipya la kuabudia.

Na zaidi ya yote, ni uundaji upya wa watu wa Mungu kutoka ndani. Kungekuwa na upandikizaji wa mioyo ambao wangepewa. Hiyo ingechukua nafasi ya roho yao ya zamani ya uasi dhidi ya Mungu.

Lakini na hili ni jambo muhimu sana ambalo Ezekieli anaongeza kwenye jumbe zake za wokovu. Kulikuwa na sharti kwamba pamoja na pendeleo hilo jipya pia kulikuwa na wajibu. Na wajibu hata sasa kabla hawajarudi katika nchi.

Kabla ya siku hiyo kupambazuka, walio uhamishoni lazima waishi kwa uwajibikaji kwa msaada wa Mungu katika mwanga wa wokovu huo unaokuja. Na lazima wawe tayari wamejitolea maishani mwao kwa ujio wake na kwa mapenzi ya Mungu ya wakati ujao kwa ajili yao.

Na baada ya 587 Ezekieli anapewa kazi mpya ya kuwa mlinzi wa Israeli. Anawaonya waliohamishwa kama walikuwa na hatia ya kutenda makosa.

Na kuwaondoa. Tunapaswa kusoma hili katika sura ya 33 kama sehemu ya ujumbe wa wokovu. Lakini linakuja mapema katika sura ya 3 na tunapaswa kufikiria hilo muda si mrefu.

Na kisha, katika sura ya 18, anaelezea viwango vya agano la Mungu kwa ajili ya wahamishwa. Kwa maneno ya kidini, ya ngono, na ya kimaadili. Na maandishi haya pia, yanaonekana kuwa ya huduma ya Ezekieli baada ya 587.

Bila shaka, unabii wa kitambo pia ulikuwa na sehemu ya sita ambayo Ezekieli hangeweza kushiriki. Kufika kwa Israeli mlangoni pa tumaini. Na Hagai n.k.

kutangaza ujumbe huu. Lakini walikubali wasiwasi wa Ezekieli. Kwamba wangerudi katika nchi lakini enzi hiyo kamili ya wokovu haikuwa imepambazuka.

Lakini wakati huo huo kulikuwa na jukumu juu ya watu wa Mungu kuishi kwa uwajibikaji kulingana na mapenzi ya Mungu yaliyofunuliwa. Na kwa hivyo Ezekieli alikuwa na urithi ambao manabii wa baada ya uhamisho waliuchukulia kwa uzito sana. Hebu tuseme sasa aina ambazo unabii wa Ezekieli ulichukua.

Manabii wa kabla ya unabii wa kale, manabii wa kale, wakuu katika unabii wa hukumu. Lazima waseme kwamba watu wamekuwa wakienda vibaya na kwa hivyo wanastahili hukumu kutoka kwa Mungu. Katika miaka hiyo inayoongoza hadi 587, hivi ndivyo Ezekieli anavyosema mara kwa mara.

Lazima awasilishe ujumbe huo kwa njia tofauti na kutoa ujumbe huo kwa watu ambao hawataki kuusikia. Bado wanathamini mioyoni mwao matumaini kwamba watarudi nyumbani hivi karibuni.

La hasha, jambo baya zaidi linakuja, Ezeieli anasema. Na hivyo, Ezeieli anazungumzia hukumu na shutuma. Na shutuma hiyo inajikita katika historia ya zamani ya Yuda na kisha inaelekea kwenye dhambi maalum ambazo wahamishwa, wale 597 waliohamishwa, walikuwa na hatia nazo hata sasa.

Lakini basi, baada ya 587, anaweza kuchukua mkutano ambao tayari tunaupata katika baadhi ya manabii wa kitambo wa unabii wa wokovu. Na anaweza kuzungumza kwa matumaini makubwa mwenyewe. Lakini daima ni wokovu baada ya hukumu, na hakuna njia rahisi ya kuupata.

La kwanza lazima lishuke na Mungu hadi kuanguka kwa Yerusalemu kabla ya kuanza kupanda tena. Vitabu kadhaa vya unabii vina jumbe dhidi ya mataifa ya kigeni zinazokusudiwa kusikilizwa na watu wa Mungu lakini kwa njia ya msembo kwa mataifa. Kitabu chetu kina sehemu ya kati iliyojitolea kwa mada hii, sura ya 25 hadi 32.

Vitabu vya awali vya unabii vilijumuisha maono kama aina ya kufichua makusudi ya Mungu. Na katika unabii wa kabla ya unabii wa kale unaweza kujua maono ya Mikaya katika 1 Wafalme 22. Maono ya chumba cha mahakama cha Mungu ambapo yeye na washauri wake, washauri wa kimalaika, wanajadili hukumu ambayo lazima imwangukie Ahabu.

Naam, manabii wa kale hutumia maono haya. Lakini Ezeieli anayazungumzia kwa undani na maono ni sehemu muhimu katika unabii wa Ezeieli. Na yanaelezwa kwa uwazi na kwa urefu.

Njia ya unabii ambayo manabii wa kale walitumia ilikuwa kushiriki katika vitendo vya mfano. Na kulikuwa na aina ya kanuni ya kuonyesha na kueleza kwamba kulikuwa na uigizaji, aina ya uigizaji wa ishara wa mfano wa aina fulani ya hali, ambayo kisha ilitafsiriwa kwa maneno ya ujumbe sahihi wa kinabii. Ezeieli anachukua nafasi ya utamaduni huu pia.

Anajihusisha na vitendo vya mfano ambavyo anavielezea kama ishara zenye jumbe zinazoambatana nazo zinazotafsiri vitendo hivyo. Kipengele kipya ambacho Ezeieli anaingiza katika unabii wake ni nyenzo za ukuhani. Yeye si nabii tu, na ni kuhani-nabii mwenye kistari kati ya maneno hayo mawili.

Anajumuisha mafunzo yake ya ukuhani kama mwalimu. Manabii walikuwa na majukumu mawili katika Yuda ya kabla ya uhamisho. Waliendesha hekalu pamoja na ibada na dhabihu zake, lakini pia walikuwa na jukumu la kufundisha.

Ezeieli alikuwa mbali sana na hekalu, lakini angeweza kufundisha. Anatumia utaratibu huo wa kufundisha kote, akitumia maneno kama vile safi na najisi, takatifu na najisi, uchafu, na machukizo.

Ana jicho maalum kwa dhambi za kidini, na zinamlenga kama kuhani kama dhambi mbaya zaidi. Anaheshimu sana uwepo wa Mungu hekaluni. Katika maono yake, anaona uwepo wa Mungu ukiacha hekalu.

Ni jambo baya sana. Lakini baadaye, anaweza kufikiria Mungu akirudi kwenye hekalu jipya na kukaa humo. Pia anajihusisha na mafundisho ya ukuhani, hasa katika sura ya 18 na sura ya 22.

Na anazungumza kama vile kuhani angefanya katika Yuda ya kabla ya uhamisho, akiwaambia watu jinsi walivyopaswa kuishi. Wasomi wanazungumzia kuhusu uungu mkali wa Ezekieli. Na wanachomaanisha ni kwamba zaidi ya kitabu kingine chochote cha unabii, Mungu anasimama katikati.

Kwa njia za kushangaza sana. Wasomaji wa kitabu cha Yeremia wanakata tamaa wanapomjia Ezekieli. Wamepoteza masimulizi hayo kuhusu matukio ya Yeremia.

Wamempoteza Yeremia, ambaye anajisemea mwenyewe kuhusu jinsi ambavyo hataki kuwa nabii na jinsi huduma yake isivyoenda vizuri. Na hatupati chochote kuhusu hilo katika Ezekieli—hakuna chochote.

Hakuna chochote kuhusu Ezekieli kama mtu. Hakuna chochote kuhusu majibu yake kwa kile Mungu alikuwa akisema. Kitabu, kwa kiasi kikubwa sana, ni simulizi la Mungu akizungumza faraghani na Ezekieli na kumwambia la kusema na la kufanya.

Na kama hilo linatokea kweli, tunadhani linatokea. Lakini msisitizo, hili ndilo ninalotaka useme, Ezekieli. Hili ndilo ninalotaka ufanye.

Na kuna nadharia hii kali inayojitokeza kwa njia hii na kuripoti kile Mungu alichomwambia Ezekieli. Na kwa ujumla, kuna hisia ya uhalisia wa Mungu na kulazimisha hisia ya uhalisia huu kwa walio uhamishoni.

Na Ezekieli anaonyeshwa kama mara chache sana akiwa na mapenzi yake mwenyewe au akiitikia kwa njia yake mwenyewe au akifanya mambo yake mwenyewe. Lakini yeye ni mtiifu tu kwa Mungu. Na kwa njia hii anajitokeza kama tofauti na wahamishwa ambao wanaonyeshwa kama waasi dhidi ya Mungu.

Lakini yeye ni mtumishi mtiifu kwa Mungu. Daima akisema bila kuficha, ndiyo Mungu, hakika nitafanya hivyo. Ezekieli anajitokeza kama nabii wa ajabu.

Na lazima afanye hivyo kwa sababu hakuna mtu anayetaka kusikiliza anachosema. Na kwa hivyo, lazima ajitokeze kutoka kwa umati kwa njia za ajabu. Na anawahudumia watu walioshtushwa na uhamiaji wao wa kulazimishwa.

Na wamepoteza yote waliyoyathamini. Na kwa hivyo hawawezi na hawataki kusikia kile Ezekieli anachosema kuhusu mabaya zaidi yatakayokuja. Hawawezi kuvumilia.

Njia moja ambayo Ezekieli alichocha kupendezwa kwao ni kwamba alikuwa msimuliaji wa hadithi za kuvutia. Angeweza kuchukua sitiari na kuiendeleza kwa undani kuwa kitu ambacho mtu angelazimika kukisikiliza.

Ilikuwa ya kuvutia sana. Na ilivutia mawazo. Na kisha, angegeuza hadithi hiyo kuwa ukweli wa kiroho ambao alihitaji kuwasilisha.

Kisha, bila shaka, Ezekieli alikuwa na historia ya ukuhani mwanzoni. Alijulikana kama kuhani Ezekieli kabla ya kujulikana kama nabii Ezekieli. Na nadhani angeweza kubadilisha hilo.

Ilimpa mamlaka na heshima ambayo manabii wengine hawangekuwa nayo. Jambo lingine ambalo alijitokeza ni kwamba alianguka katika hali ya kuzimia. Na angekuwa na maono haya katika hali hii ya kuzimia na kisha angeamka na labda kuwaambia watu kile alichokuwa ameona katika maono haya ya kuzimia.

Na yalikuwa maono ya ajabu. Wakati mmoja, aliripoti kwamba roho kutoka kwa Mungu ilikuwa imemwinua kimwili na kumsafirisha hewani, kisha ikamshusha chini mahali pengine. Katika suala hili, alikuwa kama nabii wa ulimwengu wa kale.

Jambo kama hilo linasemwa kuhusu Eliya; katika 2 Wafalme 2:11, Ezekieli alikuwa ametoweka. Na Elisha mrithi wake alijua kwamba alikuwa amechukuliwa juu mbinguni.

Lakini wanafunzi, wanafunzi wengine wa Eliya, walisema, yuko wapi? Itabidi tutume kundi la kumtafuta. Na kwa nini ilikuwa hivyo? 2 Wafalme 2:16 Huenda ikawa roho ya Bwana imemnyakua na kumtupa chini kwenye mlima fulani au kwenye bonde fulani. Na Elisha anasema, usijisumbue kutuma kundi la kumtafuta.

Na hivyo, hawaamini. Lakini kulikuwa na imani hii na hii inazingatiwa katika sura za kwanza za Eliya. Wakati mwingine kabla ya Eliya kupata maono angeripoti kwamba alihisi mkono ukimkandamiza kichwani.

Na angeripoti kwamba huu ni mkono wa Mungu. Na hii ilikuwa ishara kwamba maono fulani au ujumbe muhimu ambao Mungu angetoa ulikuwa unakuja, Eliya. Hii ndiyo ishara ambayo Mungu alisema, oh hiyo inauma.

Hiyo ilikuwa ishara kwamba hakuwa mtu wa kawaida tena. Angekuwa njia ya kusikia neno la Mungu au kuona maono kutoka kwa Mungu. Kwa njia mbalimbali, Ezekieli aliweza kufanya ujumbe wake usikike kwa hadhira isiyo na shukrani.

Mwishowe, ngoja niseme kitu kuhusu muundo wa Kitabu cha Ezeieli. Kuna miundo miwili tofauti kabisa. Moja ni dhahiri sana: Unapata tarehe katika kitabu chote.

Unapata uchumba mfululizo. Na unaendelea kutoka 593, wito katika sura ya 1, hadi sura ya 40, 573, miaka 20. Kuna tofauti moja katika sura ya 29, ambayo inarejelea 571.

Lakini mbali na kupotoka huko, inaendelea kutoka mwanzo hadi mwisho. Na bila shaka kuna mapumziko. Nusu ya kwanza ya kitabu ambacho mtu anaweza kusema kwa ufupi ni jumbe za hukumu kwa wafungwa 597 wa vita.

Na kisha jumbe za wokovu, lakini wokovu uliofichwa kwa hisia ya uwajibikaji kwa kundi la jumla la waliohamishwa. Unaongezwa kwenye kundi la 597 waliokuja mwaka wa 587. Na hivyo huo ndio muundo wa kwanza wa jumla.

Katikati, maneno ya unabii dhidi ya mataifa ya kigeni katika 25 hadi 32 yana jukumu la mpito. Lakini hilo linaonekana kuwa toleo la kwanza la kitabu. Kile mtu anapaswa kuendelea kusema ni kwamba yaliyochanganywa katika nusu hiyo ya kwanza ni unabii wa wokovu.

Lakini zinajumuisha kipengele cha hukumu ya uwajibikaji. Kwa hivyo, ni jumbe za wokovu zilizofichwa. Na nadhani tutapata ya kwanza katika sura ya 3 ambayo inarudi kutoka sura ya 33 agizo jipya la Mungu kama Ezeieli kama mlinzi wa Mungu.

Alikuwa akiwaonya watu wa Mungu. Na anaiweka tena katika sura ya 3. Kwa hivyo basi, katika sura ya 3, tunafikia ujumbe uliokusudiwa moja kwa moja kwa ajili ya wahamishwa 587, lakini unakuja katikati ya nyenzo zinazohusiana na wahamishwa 597. Na hivyo ndivyo tulivyo.

Na kwa hivyo, tunapaswa kuona tunakoelekea. Tunapaswa kugundua toleo la pili la kitabu kinachotaka kuchanganya jumbe hizo za hukumu na jumbe mpya kwa wale waliohamishwa 587. Na hapo ndipo tutasimama.

Asante kwa kujiunga nasi.